

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/189166,Wizyta-Zastepcy-Szefa-Misji-USA-Daniela-Lawtona-w-Archiwum-I-PN.html>

28.02.2026, 22:33

[Następny](#)

[Powrót](#)

Wizyta Zastępcy Szefa Misji USA Daniela Lawtona w Archiwum IPN

7 sierpnia 2023 roku Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej w Warszawie odwiedzili Zastępca Szefa Misji w Ambasadzie USA Daniel Lawton, Kurt Holmgren (Supervisory General Services Officer) oraz Virginia Price, historyk (Office of Overseas Building Operations).

07.08.2023

Goście zostali powitani przez zastępcę prezesa IPN prof. Karola Polejowskiego, dyrektor Archiwum IPN Marzenę Kruk, oraz dyrektor Biura Współpracy Międzynarodowej Agnieszkę Jędrzak.

Prof. Karol Polejowski przedstawił zadania i misję Instytutu Pamięci Narodowej, a także bieżące projekty, m.in. dekomunizację przestrzeni publicznej w Polsce, w ramach której zburzono już 30 pomników, stanowiących de facto sowieckie obiekty propagandowe Armii Czerwonej czy projekt Archiwum Zbrodni, dotyczący powrotu do śledztw z okresu lat 80. XX wieku. Zastępca prezesa IPN scharakteryzował strukturę organizacyjną Instytutu, w tym działalność nowo powołanych biur. Zaprezentowano ponadto krótki spot obrazujący zadania poszczególnych pionów merytorycznych.

Dyrektor Biura Współpracy Międzynarodowej IPN Agnieszka Jędrzak omówiła flagowy projekt Instytutu „Szlaki Nadziei. Odyseja Wolności” mający na celu upamiętnienie wysiłku Polskich Sił Zbrojnych podczas II wojny światowej oraz losów ludności cywilnej ewakuowanej z ZSRS wraz z armią gen. Andersa. Inicjatywa, rozpisana na lata 2022-2025, obejmuje swym zasięgiem ponad 50 państw na całym świecie. Podkreśliła, że niejednokrotnie wystawa staje się punktem wyjścia do innych aktywności jak np. renowacja upamiętnień i ustanawianie nowych. Idea przedsięwzięcia pozostaje popularyzacja historii Polski przez pryzmat historii powszechnej, przypominanie o wspólnej walce pod Monte Cassino, Narwikiem, Tobrukiem czy w bitwie o Anglię. Przecistawianie się totalitaryzmom pozostaje aktualne również dziś.

Zaprezentowany został także krótki film z otwarcia odnowionego cmentarza polskiego w Rusape w Zimbabwie oraz fotografie z multimedialnej, immersyjnej wersji wystawy „Szlaki Nadziei. Odyseja Wolności” prezentowanej podczas zorganizowanego przez IPN w kwietniu 2023 roku Kongresu Pamięci Narodowej.

Przedstawiciele Ambasady USA zainteresowani byli znajomością historii przez młode pokolenie oraz sposobami Instytutu na dotarcie do dzieci i młodzieży. Prof. Karol Polejowski zwrócił uwagę na stworzony przez Biuro Nowych Technologii projekt gamingowy „Gra Szyfrów”, bazujący na historii wojny polsko-bolszewickiej. Gra została w ubiegłym roku dodana do programu nauczania szkolnego. Wspomniano również w tym kontekście o aktywności innych nowo powołanych pionów – Biurze Wydarzeń Kulturalnych i Biurze Przystanków Historia, które także starają się dostosować część swojej oferty do młodych ludzi.

Dr Przemysław Gasztold z Biura Badań Historycznych IPN wystąpił z prezentacją na temat metod inwigilacji pracowników Ambasady Stanów Zjednoczonych przez komunistyczną Służbę

Bezpieczeństwa. Opisał strategie operacyjne stosowane przez SB w stosunku do pracowników placówek. Jako przykład śledzenia działalności amerykańskich dyplomatów w czasach PRL zaprezentował fotografie, raporty i dokumenty operacyjne dotyczące Johna Rogera Davisa, ambasadora USA w Polsce w latach 1988- 1990. Poza konkretnymi osobami w ambasadzie, przedmiotem zainteresowania SB były także plany samych budynków. Dr Gasztold pokazał także zdjęcia operacyjne z włamania dokonanego przez służby bezpieczeństwa do konsulatu USA w Krakowie w 1986 r.

Dyrektor Marzena Kruk scharakteryzowała zasób archiwalny IPN i opowiedziała o projekcie „Archiwum Pełne Pamięci”, a także o przekazanej do zasobu Instytutu bezcennej kolekcji Związku Sokolstwa Polskiego w Ameryce i przygotowanej w oparciu o nią wystawie archiwalno - muzealnej „»Ramię krzep - Ojczyźnie służ«. 135 rocznica powstania Sokolstwa Polskiego w Ameryce”.

Goście mogli zobaczyć oryginalne mundury i sztandary ze zbiorów Sokolstwa, a w pracowni konserwacji również dokumenty przygotowywane do zaprezentowania w rozszerzonej wersji wystawy „»Ramię krzep - Ojczyźnie służ«. 135 rocznica powstania Sokolstwa Polskiego w Ameryce”, której otwarcie planowane jest jesienią 2023 roku w Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku.

Następnie ambasador z osobami towarzyszącymi odwiedził magazyn archiwalny, gdzie zapoznał się zasadami zabezpieczania i przechowywania dokumentacji. Niespodzianką dla gości była przygotowana w magazynie ekspozycja oryginałów dokumentów, o których w pierwszej połowie spotkania opowiadał dr Przemysław Gasztold, w tym kopii kluczy do budynku ambasady wykonanej przez SB.

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Współpraca międzynarodowa